

Ondernemingsrechtbank Gent (afd. Kortrijk), vonnis van 31 augustus 2021

Internationale bevoegdheid – Verdrag van Lugano van 2007 – Verordening 1215/2012 (Brussel Ibis) – Forumkeuze – Algemene voorwaarden – Geen mededeling – Geen vooraf bestaande handelsrelatie – Artikel 7(1) Brussel Ibis – Plaats van levering

Compétence internationale – Convention de Lugano de 2007 – Règlement 1215/2012 (Bruxelles Ibis) – Clause d’élection de for – Conditions générales – Absence de communication – Absence de relations commerciales antérieures – Article 7(1) Bruxelles Ibis – Lieu de livraison

CC NV, met vennootschapszetel te [...]; ingeschreven in de kruispuntbank van ondernemingen onder nummer [...];
eisende partij, hebbend als raadsman Steven De Raeve, advocaat te Dendermonde.

tegen:

LL SAGL, vennootschap naar buitenlands recht, met vennootschapszetel in Zwitserland te [...]; ondernemingsnummer [...];
verwerende partij, hebbend als raadsman Lotte Vanfraechem, advocaat te Gent.

De rechtbank heeft de partijen gehoord in openbare zitting en heeft kennis genomen van de neergelegde stukken en van de stukken in het dossier van de rechtspleging. De artikelen 2, 37 en 41 van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken worden toegepast.

Met dagvaarding van 10 juni 2020 vordert de eisende partij jegens de verwerende partij de betaling van 67.035,83 EUR + de rente en de kosten van het geding.

De vordering van CC NV is samengesteld als volgt:

- factuur nr. 21801642 d.d. 07/02/2018:	25.000,00 EUR
- factuur nr. 21810069 d.d. 18/07/2018:	<u>28.088,00 EUR</u>
	53.088,00 EUR
- schadebeding (10 %):	5.308,80 EUR
- intresten:	<u>8.639,03 EUR</u>
	67.035,83 EUR

Met de litigieuze facturen heeft CC NV de prijs aangerekend voor het fabriceren van sigaren (bundel CC NV, stukken 7-8).

De verwerende partij betwist de rechtsmacht gezien volgens haar het geschil voor de Zwitserse rechtbanken moet gebracht worden.

Ingevolge akkoord tussen de partijen werd initieel een conclusiekalender bekrachtigd en de rechtsdag bepaald bij beschikking d.d. 24 september 2020, opdat de rechtbank zich over de betwisting van de rechtsmacht zou uitspreken.

In onderling akkoord hebben de partijen de aldus bekrachtigde conclusietermijnen gewijzigd. De gewijzigde data van de (nieuwe) conclusiekalender waren als volgt:

- 26 maart 2021 voor de verwerende partij;
 - 23 april 2021 voor de eisende partij;
 - 21 mei 2021 voor de verwerende partij,
- met behoud van de rechtsdag op de zitting van 24 juni 2021.

De verwerende partij heeft haar conclusie ingediend op 26 maart 2021 (dossier van de rechtspleging, stuk 8).

De eisende partij heeft haar conclusie ingediend op 21 juni 2021, hetzij buiten de haar toegekende termijn en amper 3 dagen vóór de rechtsdag.

Op de zitting van 24 juni 2021 vroeg de verwerende partij bij monde van haar raadsman de wering uit de debatten van de conclusie van de eisende partij en haar nieuwe stukken.

Beoordeling

1. *Wering uit de debatten van de conclusie en de nieuwe stukken van de eisende partij*

De raadsman van de eisende partij werd hieromtrent gehoord op de zitting van 24 juni 2021. Hij bevestigde dat zijn conclusie niet werd neergelegd binnen de hem toebedeelde termijn, nl. uiterlijk op 23 april 2021 (zoals in der minne gewijzigd en overeengekomen tussen partijen).

In toepassing van art. 747, § 4 Ger.W. wordt de conclusie van de eisende partij uit de debatten geweerd.

2. *Exceptie van gebrek aan rechtsmacht*

2.1. Gezien de verwerende partij gevestigd is in Zwitserland dient de rechtsmacht in beginsel beoordeeld en bepaald te worden met toepassing van de bepalingen van het Verdrag betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, ondertekend te Lugano op 30 oktober 2007 (hierna: "Verdrag van Lugano (2007)").

Krachtens de algemene bepalingen van artikelen 2.1 en 3.1 van het Verdrag van Lugano (2007) worden zij die woonplaats hebben op het grondgebied van een door dit verdrag gebonden staat, ongeacht hun nationaliteit, opgeroepen voor de gerechten van die staat. Zij kunnen slechts voor het gerecht van een andere door dit verdrag gebonden staat worden opgeroepen krachtens de in de afdelingen 2 tot en met 7 van titel II van het Verdrag gegeven regels.

2.2. In de dagvaarding beroept de eisende partij zich op het forumkeuzebeding dat voorkomt onder artikel 12 van haar algemene verkoopsvoorwaarden.

Alsdan moet echter toepassing gemaakt worden van art. 25 van de Verordening (EU) nr. 1215/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2012 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken (zgn. Brussel I-*bis* Verordening), waarbij voor vennootschappen en rechtspersonen de plaats van hun statutaire zetel of hun hoofdbestuur of hoofdvestiging als "woonplaats" geldt (art. 63.1 Brussel I-*bis* Verordening).

Immers, artikel 25.1 van de Brussel I-bis Verordening bevat niet langer een woonplaatsvereiste, in tegenstelling tot het vroegere art. 23.1 van de EEX-Verordening van 22/12/2000 en het daarmee gelijklopend artikel 23.1 van het Verdrag van Lugano (2007).

Luidens artikel 25.1 van de Brussel I-bis Verordening kunnen de partijen, ongeacht hun woonplaats, een gerecht of de gerechten van een lidstaat aanwijzen voor de kennisneming van geschillen die naar aanleiding van een bepaalde rechtsbetrekking zijn ontstaan of zullen ontstaan. In dat geval is dit gerecht van die lidstaat bevoegd, tenzij de overeenkomst krachtens het recht van die lidstaat nietig is wat haar materiële geldigheid betreft. Deze bevoegdheid is exclusief, tenzij de partijen anders zijn overeengekomen. De overeenkomst tot aanwijzing van een bevoegd gerecht wordt gesloten:

- a) hetzij bij een schriftelijke overeenkomst of bij een schriftelijk bevestigde mondelinge overeenkomst;
- b) hetzij in een vorm die wordt toegelaten door de handelwijzen die tussen de partijen gebruikelijk zijn geworden;
- c) hetzij, in de internationale handel, in een vorm die overeenstemt met een gewoonte waarvan de partijen op de hoogte zijn of hadden behoren te zijn en die in de internationale handel algemeen bekend is en door partijen bij dergelijke overeenkomsten in de betrokkenhandelsbranche doorgaans in acht wordt genomen.

2.3. Volgens de bewoordingen waarin de vordering in de dagvaarding wordt aangebracht - op basis waarvan de rechtsmacht *in casu* dient beoordeeld en bepaald te worden, met uitsluiting van de andere rechtsgronden die de eisende partij aanvoert in haar conclusie d.d. 21 juni 2021 die immers uit de debatten geweerd wordt - beroept de eisende partij zich dus op art. 12 van haar algemene voorwaarden, dat een forumkeuze bevat voor de rechtbanken van het juridisch district waar haar maatschappelijke zetel is gevestigd (hetzij *in casu* te [...] of binnen het rechtsgebied van de ondernemingsrechtbank te Gent, afdeling Kortrijk).

De verwerende partij betwist de in de dagvaarding ingeroepen rechtsgrond voor de internationale bevoegdheid.

In geval van betwisting moet de rechter nagaan of het forumkeuzebeding daadwerkelijk het voorwerp is geweest van wilsovereenstemming tussen de partijen, die duidelijk en nauwkeuring tot uiting moet komen, waarbij de vormvereisten van art. 25.1 van de Brussel I-bis Verordening ertoe strekken te waarborgen dat die wilsovereenstemming inderdaad vaststaat (Hof van Justitie, arrest van 28 juni 2017, *Leventis en Vafeias*, C-436/16 en arrest van 8 maart 2018, *Saey Home & Garden*, C-64/17).

Volgens de rechtspraak van het Hof van Justitie is een forumkeuzebeding dat vastgelegd is in de algemene voorwaarden van een partij geldig, indien in de tekst zelf van de door beide partijen ondertekende overeenkomst uitdrukkelijk wordt verwezen naar de algemene voorwaarden die dit beding bevatten (zie in die zin arresten van 16 maart 1999, *Castelletti*, C-159/97, punt 13, en van 20 april 2016, *Profit Investment SIM*, C-366/13, punt 26 en de aldaar aangehaalde rechtspraak). Dit geldt evenwel enkel bij een uitdrukkelijke verwijzing die door een partij bij betrachting van een normale zorgvuldigheid kan worden nagegaan, en indien vaststaat dat de algemene voorwaarden, met daarin het forumkeuzebeding, daadwerkelijk aan de andere contractpartij zijn meegedeeld (Hof van Justitie, arrest van 7 juli 2016, *Höszig*, C-222/15, punt 40 - eigen nadruk).

In casu blijkt niet dat de algemene voorwaarden van CC NV daadwerkelijk aan LL SAGL werden medegedeeld, voorafgaandelijk aan de beweerdelijk gesloten overeenkomst die de grondslag voor de

litigieuze facturatie uitmaken. CC NV die zich op het bewuste forumkeuzebeding beroept, draagt nochtans de bewijslast terzake. Bewijslast waarin zij faalt.

Bij arrest d.d. 8 maart 2018 van het Hof van Justitie (zaak C-64/17 inzake Saey Home & Garden) wordt uitdrukkelijk gesteld dat een forumkeuzebeding dat vervat is in algemene voorwaarden die op door een van de contractanten uitgereikte facturen zijn vermeld, niet voldoet aan art. 25.1 van de Brussel I-bis Verordening, weliswaar onder voorbehoud van door de rechter te verrichten controles. Die "controles" slaan dan o.m. op de mogelijkheid dat een forumkeuzebeding kan worden overeengekomen in een vorm die wordt toegelaten door de handelwijzen die tussen de partijen gebruikelijk zijn geworden of in een vorm die overeenstemt met een gewoonte waarvan de partijen op de hoogte zijn of hadden behoren te zijn.

Zo kan een forumbeding dat niet in een schriftelijke overeenkomst werd vastgelegd of bevestigd, maar dat enkel voorkomt onder de algemene voorwaarden van de schuldeiser, in aanmerking worden genomen wanneer, ingevolge hun vroegere transacties, de partijen geregeld met die algemene voorwaarden geconfronteerd werden, zodat zij vermoed worden - behoudens laakbare onzorgvuldigheid - van het forumbeding kennis te hebben gekregen dat in die voorwaarden vervat is, zodat indien zij er nooit tegen geprotesteerd hebben, zij verondersteld worden ermee ingestemd te hebben (vgl. Hof van Beroep te Gent, 27^e kamer, arrest d.d. 8 september 2004, A.R. 2003/1273 inzake Dick / Doens Food Ingredients). Er is m.a.w. aan het vereiste van art. 25.1 van de Brussel I-bis Verordening voldaan, wanneer uit lange en regelmatige handelsbetrekkingen kan afgeleid worden dat de medecontractant het forumbeding op de facturen van de schuldeiser kende en aanvaardde.

De omstandigheden moeten derhalve van die aard zijn:

- a) dat er voldoende lange en regelmatige handelsbetrekkingen tussen de partijen bestaan hebben om handelwijzen tussen hen als zijnde "gebruikelijk geworden" te kunnen kwalificeren (waarover de rechter soeverein oordeelt);
- b) dat die voldoende lange handelsrelatie tussen de partijen bestaat heeft, voorafgaandelijk aan de transactie(s) waarover het geschil loopt of naar aanleiding waarvan het geschil ontstaan is (cf. Antwerpen 17 juni 2013, *Tijdschrift@ipr.be*, 2013/3, 55; Brussel 7 september 1999, *RW*, 2000-01, 593; Antwerpen 11 oktober 1994, *TBH* 1995, 385).

Uit de door de eisende partij overgelegde stukken blijkt echter geenszins dat er tussen haar en de verwerende partij een langdurige handelsrelatie bestaat heeft, voorafgaandelijk aan de facturen die in onderhavige zaak wordt opgevorderd. De eisende partij bewijst maar één voorafgaandelijke factuur die betaald werd (haar bundel, stuk 5).

Anderzijds toont de eisende partij niet aan dat de loutere vermelding van een forumbeding op de keerzijde van een factuur overeenstemt met een gewoonte, die geldt in de branche van de internationale handel, waarin de partijen werkzaam zijn én dat zij dit gebruik kennen of geacht worden te kennen én dat die gewoonte bovendien van aard is dat de rechtbank er een overeenkomst tot aanwijzing van een bevoegd rechter uit kan en dient af te leiden.

Conclusie: het forumkeuzebeding opgenomen in art. 12 van de algemene voorwaarden van CC NV kan niet tegen LL SAGL ingeroepen worden. De eisende partij toont niet aan dat de rechtbank ten dezen beschikt over de vereiste rechtsmacht jegens de verwerende partij.

**OP DEZE GRONDEN,
DE RECHTBANK**

Weert de conclusie d.d. 21 juni 2021 van de eisende partij en haar bijkomende stukken uit de debatten.

Verklaart geen rechtsmacht te hebben om van de zaak kennis te nemen.

Veroordeelt de eisende partij tot de kosten van het geding, deze gevallen aan de zijde van de verwerende partij begroot op 3.900,00 EUR rechtsplegingsvergoeding.

Veroordeelt de eisende partij daarnaast in toepassing van art. 269² § 1 van het wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten tot de betaling van het rolrecht van 165,00 EUR.

Aldus het vonnis, gewezen door de ondernemingsrechtbank te Gent, afdeling Kortrijk, negende kamer, samengesteld als volgt :

P. Deseyne, ondervoorzitter, voorzitter van de kamer,

P. De Smet, rechter in ondernemingszaken,

K. Laroy, rechter in ondernemingszaken,

En uitgesproken in het gerechtsgebouw II te Kortrijk in buitengewone openbare terechtzitting van eenendertig augustus tweeduizend eenentwintig door de voorzitter van de kamer, bijgestaan door N. Bostoën, griffier.